

ROZKOCHAĆ SIĘ (79) *vb pf*

rof-, ros- (79), [roz-].

sie (75), się (4).

Oba o oraz a jasne.

inf rozkochać się (26). ◇ *fut 1 sg* rozkocham się (2). ◇ *2 sg* rozkochasz się (2). ◇ *3 sg* rozkochą się (6). ◇ *3 pl* rozkochają się (4). ◇ *praet 1 sg m* -em, -m się rozkochał (2). *f* -em się rozkochała (1). ◇ *3 sg m* rozkochął się (3). [f rozkochała się.] ◇ *1 pl m pers* -echmy się rozkochali (1). ◇ *2 pl m pers* -ście się rozkochali (1). ◇ *3 pl m pers* rozkochali się (3). *subst* rozkochały się (1). ◇ *plusq 3 pl m pers* byli się rozkochali (1). ◇ *imp 2 sg* rozkochaj się (9). ◇ *3 sg* niechaj się rozkochą (1). ◇ *2 pl* rozkochajcie się (2). ◇ *3 pl* niech, niechaj się rozkochają (2). ◇ *con 3 sg m* by się rozkochał (6). ◇ *1 pl* bychmy się rozkochali (1). ◇ *3 pl m pers* by się rozkochali (2). *subst* by się rozkochały (1). ◇ *praet 3 sg m* by się był rozkochał (1). ◇ *part praet act* rozkoch(a)wszy się (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Upodobać sobie; z dopełnieniem nieosobowym: gorąco czegoś zapragnąć; gaudere PolAnt [w tym: w kim, w czym (36)] (37) : Wten czas sie rozkwitnie sprawiedliwy a rofkocha sie w możności swoiey ktorá mu snadz będzie rofferzona aż od morzá do morzá. RejPs 105; Abowiem byś ty sam raczył a odemnye brąc chcyał/ Ofiary ty ktorebych ya ku twoyey chwale dał/ Ale ia wiem iż sie ty w tym nigdy nie rofkochałz/ Gdyż ty sam yako możny Pan wślytko w mocy swey małz LubPs N4v; Tak im ona fortuná co ná kole stoi/ Iako innym motylem po swey myśli broi. A snadz káždy gdyby sie w tym obaczył prawie/ Máłoby sie rofkochał w tey obłudney sprawie/ Ktorą po wślytki czály zá żywotá tego/ Z wielką pracą wieść musí do wieku swoiego. RejWiz 87v; RejPos 85; Bo áczci to iest przyrodzeniu nálzemu strážna rzecz rozłączyć sie s światem y z onemi náłogi iego/ ktorimechmy tu iuz przywykli a w nich sie rofkocháli/ ale vciekły sie do rozumu iż to iuz ináczey być nie może [...] a czemużbychmy sie tego lękać albo sie przed thym wzdrygąć mieli? RejZwierc 166v; Bogáctwá y rofkofzy/ sobie vlubili [Żydzi pod panowaniem Achaba 3.Reg 16-22]/ A wślytko swoie szczęście/ ná tym záládzi. Gdy sie tak rofkocháli/ w oney dobrej myśli HistHel B; WisznTr 32; ZAwitay trunku swięty/ dawno požadány/ [...] Kto sie w tobie rofkocha/ iuz niedba o fkruchę. PaxLiz Dv.*

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): RejPos 85 cf W przen.

W przen (2) : Iuz oczy iego [wiernego] nawięcey sie w tym rofkocháią/ áby sie przypátrowály swiętemu Máyeftatowi iego [Boga]. RejPos 85.

Fraza: »serce rozkochać się ma« (1): Czemuż by się tu serce rofkochać niemiáło/ W tey drodze którą Boftwo lámo vkażáło. KołakSzczęśl B4v.

a. O Bogu wobec człowieka (i raz wobec Chrystusa): obdarzyć szczególną łaską jako wybranego (10) : Prorok wyllawia zebranie kościoła swiętego krześciánłkiego y iako sie miał wniem pan bog rofkochać RejPs 128v; Abowiem sie on [Pan] rozmáicie rofkochał wnárodzie ludu swego RejPs 219, 198v; Ale sie Pan w tych rofkocha ktorzy sie go boią LubPs ff2v, S2, Y3v; A vczynię z nimi przymierze wieczne [...]. Y rozkocham się w nich czyniąc im dobrze BibRadz Ier 32/41; Iż otóc to iest ten lyn moy namileyzy w ktorymem sie ia nawięcey rofkochał. RejPos 9, 83v, 106v.

b. O człowieku wobec Boga i jego nakazów: otoczyć cziq, kultem; oddać się całkowicie (17) : RAcz miły panie łaskawe błogoflawienstwo vczynic nam tu wiernemu zebraniu twemu [...]: abych my: my tefz vznakawły ciebie pana śwego wyznawali troiakoć ołoby twoiey [...] a rozkochali sie w Kryśtufie odkupycielu swoiem *RejPs* 97; Vpomina prorok lud krzełcyńki/ aby sie rozkocháli w pánu swoim/ znając wielkie dobrodzeyftwá iego *RejPs* 141v; Abowiem oná fluffna íprává á łáfkáwa náuká iego/ może rozkochác káždego nád rozliczne škárby/ á ták y ia rozkochawłly sie wrofkazaniu iego á maiąc ná pámięci święte flowá iego nigdy od ściełzki ktorá wiedzie kniemu niebęde mógł odłtępic. *RejPs* 176, 132, 188v; Hoynie cye vbogáci z miłofierdzya śwego/ Yedno sie chciey rozkochác w łálce świętey iego *LubPs* Kv; Bo gdy sie ia w tym Pánie śwym ták vprzeymie rozkocham/ Vstánąc wżyřcy złořnicy *LubPs* X6, T5; A iákoż sie nie mařz rozkochác w tym dzieciátku á w thym świętym národzeniu iego *RejPos* 20; A iákoż sie tu [cf *Luc* 22/28-30] nie máią rozkochác wżyřcy wierni Páńscy w tych świętych obietnicach iego? *RejPos* 319, 30v, [137], 175, 285, 317v; Poznařz [že rozważanie męki Chrystusa podoba się Bogu] nákoniec z przywileiow wielkich/ ktoremi cudownie práwie obdárzono te/ ktorzy w męce Páńskiey ołobliwie się byli rozkocháli iáko S. Brygidy wdowy/ S. Fránciřzká/ S. Káthářzyny z Senny/ y inřznych nie máło. *LatHar* 257.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): A ták tym sie cieřz á tym sie rozkochay w thym Pánu á řtworzytelu swoim/ iż gdy będzielz wiernie dufał iemu [...] iż on przeřrzy ář do řercá twego *RejPos* 126.

2. Ucieszyć się, uradować się (40) : ILe ieřt was ludzi nářwiećie rozkochayćie sie á dáwayćie to znać weřołemi głofy iż sie nam řtał krol zdziwney wyřokofći *RejPs* 70; A ři sie niechay rozkocháią ktorzy práwie nářladuią ćiebie á niechay wołáią iż to ieřt wielmożny nářz bog/ ktorzy chcą być vczeřniki wybáwienia twego. *RejPs* 102v, 88; Abowiem řłuchay iáko sie tu nie ma rozkochác wierny iego/ gdyř wie á tego ieřt pewnie iřt/ iż mu vřtáwicźnie á záwřdy gotuie y řpráwuie y ty doczeřne y wieczne zápláty iego *RejPos* 325, 123, 124v, 267, Ooo3v.

rozkochać się z kogo (1): A iákořz sie tedy nie mařz rozkochác á rozrádowác s tego krolá a s tego kfiąřęćią/ ktoryc tu przyřzedł ná to tákie wybáwienie twoie *RejPos* 19.

rozkochać się z czego (6): *RejPs* 199v; A iákoż sie tu s tey ták wdzyęczney nowiny [o przyřřciu *Zbawiciela*] rozkochác nie mamy? *RejPos* 274v, 84v, [290]; Stoią zamki/ řtoią mury puřte [...] A iákoż tu nieprzyiaciel řerczá nie ma brác? á iákoż sie thu nie ma iáko dyabeł z niedbáley duřze rozkochác? *RejZwierc* 185v. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

rozkochać się czym (1): Azářz sie nie ma czym rozkochác pocźćiwa zóná á pocźćiwa niewiářtá/ która sie záchowyywa wedle woley świętey tego Páná *RejPos* 175v.

rozkochać się w czym (12): A řpráwiedliwi obaczywłly to dziwnie sie rozkocháią w řpráwach swoich *RejPs* 161, 61v, 79v; Wiernić twoi miły Pánie co w tobie vřáią/ Cić sie z rádořcią w łálce twey dziwnie rozkocháią *LubPs* B4v; Niechay sie řługá twoy rozkocha w dobrym [*Dirige servum tuum in bonum*] *BibRadz Ps* 118/122; A tu napirwey s tey pocieřzliwey Ewányeliey [*Matth* 23] vważác mamy [...] Drugie/ rozkochay sie w thym gdyřeř członkiem Páná śwego/ iákie więźnie wiedzyelz pořpołu z nim/ á iákoř porářił nieprzyaciolý swoie *RejPos* 110v; A ták tu sie obácź moy miły Krzeřćiańki bráćie/ ieřli sie ty tu nie mařz w czym rozkochác w tey prořtocie swoiey/ řłyřzac nád řobą o tákiey opářrźnořci Páná tego *RejPos* 289v, 84v, 85, 275v. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: w tym (2), z tego (1); iż, że (7), gdy(by) (2)] (9): racz miłociwie nasz miły panie y bronic y rządzić nas: abowiem tobiechmy łamemu z grześliyli od ciebie łamego miłolierdzia łfukamy: aby łie łprzeciwnik nasz nieroskochał gdy by nas wzrzał opułłczone od ciebie *RejPs* 63, 126v, 128v, 219; Corki Iudłkie/ vprzeymie łie z wefelim rołkochály/ Iż łkrytość łądow twych Pánié/ iuz ták ná włzem poznály *LubPs* V6; Bo tákem łie dziwnie s tego rołkochály/ Zem nád łprzeciwniki zá wygráne miály *LubPs* hh2; *RejPos* 113, 273v, 317v.

Szereg: »rozkochać się a (i) rozradować (się)« [szyk 5:2] (7): á gdy będziesz miał wobronie lud łwoy rołkochacie wtem pokolenie łakobowo yrozraduie łie Izraél. *RejPs* 79v; O moy miły Andrzeiu á káždy wierny Krześciániłki człowiecze/ rołkochayże łie w thym á rozraduy łie tey wdzyęczney nowinie *RejPos* 275v, 19, 84v, 109, 266v, 267.

W przen (2): Bowiem on iełt ołobliwem opiekánikiem tych ktorzy łobie łami pomoc niemogá á tak rołkochay łie y ty dułło moiá á przywroc dobrá nádzieię kłobie *RejPs* 170v; Rozraduyże łie thedy á rołkochay ty wierna winniczko Pána łwego/ á zwłazczá ktorał iełt włzczepioná w then łwięty pień Bołkiey máćice iego *RejPos* 267.

Przen (2):

rozkochać się z czego (1): á iż łie iuz łwiát obłędzić nigdy niemozę/ gdyż iełt poruczon wopiekę iego [*Boga*]. Abowiem nietylko człowiek rozumny/ ále y ziemiá y niebo rołkocha łie łtego *RejPs* 142.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Rzeki y włłytki gory nych łye rołkochály/ Iż wyelką moźność Pániłką tu nád łobá znáyá. *LubPs* V6v.

3. Oddać się przyjemnościom życiowym (1): [*Chrystus mówi:*] A tak ten Czart/ Swiat/ y Czíało Tak was było rozbuyáło Zefcze łie tak rołkochali Mnie łcze prawie ani znali *RejKup* ee4v.

[Zwrot: »rozkochać się w rozkoszach«: RZekłem tedy w łercu łwym: Poydę roskocham łie w roskolżách [*adfluam deliciis*]/ á wżywác będe łubych rzeczy. *Leop* 1575 *Eccle* 2/1 (*Linde*).]

4. Zatrószczyć się o coś, zająć się czymś [w czym] (1): AZażby to nie lepłza byłá chwałá Pániłkiey zwirzchnośći moy miły Krześciániłki brácie/ áby ty niepotrzebne kropidłá/ kádzidłá/ dzwonki [...]/ iżby to było obroczone ná odkupienie tey niewinney krwi/ zá ktoró Pan nasz rołtoczył hoynie łwięty krew łwoię. Albo ony niepotrzebne kielisłzki/ łwieczniczłki/ krzyżyczłki/ ktorych leżá pełne káty/ czekáiąc pogániłkich rął/ áby łie w nich rołkochály á opłokály. *RejZwierc* 186v.

5. [Rozwinąć się, wybujać (o roślinach): Iełli pecki álbo płonki máłe łádzilz ná zagrodzie/ áby łię tám pierwey rołkochály niź ie do łádu przeniełsz/ pámiętay áby [...] *Cresc* 1571 115 (*Linde*), 146 (*Linde*); W mym ogrodzie ták łie [*lukrecja*] rołkochály/ łłodziuchna by tész byłá z Kápádociięy *UrzędowHerb* 159b.]

Synonimy: **1. rozmiłować się; 2. rozdobrzyć się, rozradować się, rozweselić się.**

Formacje współrdzenne cf KOCHAĆ.

Cf ROZKOCHANIE SIĘ